

Štvrtok 21. januára 2016

P8_TA(2016)0023

Etiópia

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. januára 2016 o situácii v Etiópii (2016/2520(RSP))

(2018/C 011/13)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Etiópii a na svoju poslednú rozpravu v pléne na túto tému v stredu 20. mája 2015,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) z 23. decembra 2015 o nedávnych nepokojoch v Etiópii,
 - so zreteľom na spoločné vyhlásenie podpredsedníčky Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Federicy Mogheriniovej a ministra zahraničných vecí Etiópskej federatívnej demokratickej republiky Tedrosa Adhanoma z 20. októbra 2015,
 - so zreteľom na tlačovú správu zo stretnutia PK/VP Federicy Mogheriniovej a ministra zahraničných vecí Etiópskej federatívnej demokratickej republiky Tedrosa Adhanoma z 13. januára 2016,
 - so zreteľom na vyhlásenie hovorca ESVČ z 27. mája 2015 o voľbách v Etiópii,
 - so zreteľom na vyhlásenie osobitného spravodajcu OSN pre podporu a ochranu práva na slobodu presvedčenia a prejavu Davida Kayea z 10. júla 2015 o prepustení etiópskych novinárov,
 - so zreteľom na všeobecné pravidelné preskúmanie týkajúce sa Etiópie pred Radou OSN pre ľudské práva,
 - so zreteľom na Dohodu z Cotonou,
 - so zreteľom na ústavu Etiópskej federatívnej demokratickej republiky, ktorá bola prijatá 8. decembra 1994, a najmä na ustanovenia kapitoly III o základných právach a slobodách, ľudských a demokratických právach,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,
 - so zreteľom na Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, ktorý Etiópia ratifikovala v roku 1994,
 - so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt OSN o občianskych a politických právach,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže posledné všeobecné voľby sa konali 24. mája 2015, po ktorých zostala strana Revolučný demokratický front etiópskeho ľudu (FPRDF) pri moci a získala všetky kreslá v národnom parlamente, čiastočne v dôsledku nedostatku priestoru pre kritické alebo nesúhlasné hlasy vo volebnom procese; keďže májové federálne voľby prebehli v celkovej atmosfére zastrašovania a obáv z absencie nezávislosti národnej volebnej komisie; keďže EPRDF je pri moci už 24 rokov od zvrhnutia vojenskej vlády v roku 1991;

Štvrtok 21. januára 2016

- B. keďže v posledných dvoch mesiacoch zasiahla najväčší etiópsky región Oromia, v ktorom žije najväčšia etiópska etnická skupina, vlna masových protestov proti rozšíreniu mestských hraníc hlavného mesta Addis Abeba, v dôsledku ktorého poľnohospodárom hrozí, že budú vystahovaní zo svojich pozemkov;
- C. keďže podľa medzinárodných organizácií pre ľudské práva bezpečnostné sily reagovali na vcelku pokojné demonštrácie násilím, pričom zabili najmenej 140 demonštrantov a zranili mnohých ďalších, čo môže predstavovať pravdepodobne najväčšiu krízu v Etiópii od vypuknutia násilia po voľbách v roku 2005; keďže však vláda pripustila len smrť desiatok ľudí a dvanástich členov bezpečnostných síl;
- D. keďže 14. januára 2016 sa vláda rozhodla zrušiť sporný plán rozsiahleho urbanistického rozvoja mesta; keďže v prípade, že by sa plán realizoval, územie mesta by sa rozšírilo dvadsaťnásobne; keďže v dôsledku rozširovania Addis Abeby už boli vysídlené milióny oromských poľnohospodárov, ktorí tak žijú v chudobe;
- E. keďže Etiópia je veľmi rozmanitá krajina, pokiaľ ide o náboženstvá a kultúry; keďže niektoré z najväčších etnických skupín, najmä Oromovia a Somálčania (Ogaden), sú vytláčané na okraj v prospech etnických skupín Amharov a Tigrejcov a v politike majú len slabé zastúpenie;
- F. keďže etiópske orgány svojvoľne zatkli niekoľkých pokojných demonštrantov, novinárov a vodcov opozičnej strany počas násilného potlačenia protestov v regióne Oromia; keďže zatknutým osobám hrozí mučenie a iné formy zlého zaobchádzania;
- G. keďže vláda označila prevažne pokojných demonštrantov za teroristov, uplatnila vyhlášku o boji proti terorizmu (zákon č. 652/2009) a nasadila proti nim vojenské sily;
- H. keďže 23. decembra 2015 orgány zatkli Bekeleho Gerbu, zástupcu predsedu Federálneho oromského kongresu (OFC), najväčšej registrovanej politickej strany v regióne Oromia; keďže Gerba bol uväznený a krátko potom údajne hospitalizovaný; keďže v súčasnosti nie je známe, kde sa nachádza;
- I. keďže aj ďalší hlavní predstavitelia OFC boli v posledných týždňoch svojvoľne zatknutí alebo sú prakticky v domácom väzení;
- J. keďže etiópske bezpečnostné sily sa do závažného porušovania ľudských práv v reakcii na pokojné protesty nezapojili prvýkrát a keďže je známe, že etiópska vláda systematicky potláča slobodu prejavu a združovania a zakazuje jednotlivcom vyjadrovať nesúhlas alebo odpor voči vládnym politikám, čím obmedzuje občiansky a politický priestor, a napríklad vedie politicky motivované trestné stíhania na základe mimoriadne prísneho zákona o boji proti terorizmu, likviduje nezávislé médiá, rozkladá základy občianskeho aktivizmu a potláča opozičné politické strany;
- K. keďže v decembri 2015 boli vedúci aktivisti, ako napríklad Getachew Shiferaw (šéfredaktor novín *Negere Ethiopia*), Yonathan Teressa (internetový aktivista) a Fikadu Mirkana (rozhlas a televízia Oromie), bezdôvodne zatknutí, hoci ich ešte etiópske orgány neobvinili;
- L. keďže etiópska vláda nariaďuje rozsiahle obmedzenia voči nezávislej občianskej spoločnosti a médiám; keďže podľa väzenského sčítania z roku 2014, ktoré uskutočnil Výbor na ochranu novinárov (CPJ), bola Etiópia na štvrtom mieste na svete v počte uväznených novinárov, pričom v predchádzajúcich piatich rokoch bolo uväznených najmenej 17 novinárov, 57 odborníkov v oblasti médií z Etiópie utieklo a niekoľko nezávislých periodík bolo zrušených na nátlak úradov; keďže Etiópia sa umiestnila na štvrtom mieste aj v rebríčku desiatich krajín s najväčšou cenzúrou podľa CPJ;

Štvrtok 21. januára 2016

- M. keďže mnohí väzni svedomia, ktorí boli väznení v predchádzajúcich rokoch výlučne na základe legitímneho výkonu slobody prejavu a presvedčenia, vrátane novinárov a členov opozičných politických strán sú naďalej zadržávaní; keďže niektorí z nich boli odsúdení v nespravodlivých procesoch, proti niektorým prebiehajú súdne procesy a niektorí sú stále zadržávaní bez obvinenia vrátane Eskindera Nega, Temesghena Desalegna, Solomona Kebedeho, Yesufa Getachewa, Woubsheta Tayeho, Saleha Edrisa a Tesfalideta Kidaneho;
- N. keďže Andargachew Tsege, britsko-etiópsky občan a vodca opozičnej strany žijúci v exile, bol v júni 2014 zatknutý; keďže Tsege bol niekoľko rokov predtým v neprítomnosti odsúdený na smrť a od svojho zatknutia sa nachádza v cele smrti prakticky v izolácii;
- O. keďže etiópska vyhláška o charitatívnych organizáciách a združeniach vyžaduje od organizácií, ktoré obhajujú ľudské práva, aby vygenerovali 90 % finančných prostriedkov na svoje činnosti z miestnych zdrojov, čo viedlo k poklesu činnosti organizácií občianskej spoločnosti (OOS) a k zániku mnohých takýchto organizácií; keďže Etiópia zamietla odporúčania na zmenu vyhlášky o charitatívnych organizáciách a združeniach a vyhlášky o boji proti terorizmu, ktorú navrhlo niekoľko krajín počas preskúmania jej situácie v oblasti dodržiavania práv v rámci všeobecného pravidelného preskúmania Radou pre ľudské práva v máji 2014;
- P. keďže etiópska vláda zriadila de facto rozsiahlu blokádu regiónu Ogaden, ktorý má bohaté zásoby ropy a plynu; keďže pokusy medzinárodných médií a humanitárnych skupín o prácu a informovanie z regiónu zo strany sa považujú za trestné činy, ktoré sú podľa vyhlášky o boji proti terorizmu trestné; keďže existujú správy o vojnových zločinoch a hrubom porušovaní ľudských práv zo strany armády a vládných polovojenských síl voči obyvateľom regiónu Ogaden;
- Q. keďže Etiópia, druhá najľudnatejšia krajina v Afrike, je podľa údajov jedným z najrýchlejšie rastúcich hospodárstiev v Afrike a v poslednom desaťročí zaznamenala mieru rastu 10 %; keďže napriek tomu je naďalej jednou z najchudobnejších krajín s HND na obyvateľa na úrovni 632 USD; keďže v indexe ľudského rozvoja za rok 2014 sa umiestnila na 173. mieste zo 187 krajín;
- R. keďže Etiópia zohráva kľúčovú úlohu v regióne a politickú podporu jej poskytujú západní darcovia a väčšina jej regionálnych susedov, najmä so zreteľom na jej úlohu hostiteľa Africkej únie (AÚ) a jej príspevok k operáciám OSN na udržiavanie mieru, bezpečnosti a partnerstvám pomoci so západnými krajinami;
- S. keďže hospodársky rast rýchlo napreduje (a vyznačuje sa vysokými zahraničnými investíciami okrem iného do poľnohospodárstva, stavebníctva a výrobných odvetví, veľkých rozvojových projektov, ako je výstavba vodných elektrární a plantáží, ako aj rozšírením prenájaním pôdy, a to často zahraničným spoločnostiam), mnohí ľudia, medzi nimi poľnohospodári a chovatelia, sú vyhánaní zo svojich domovov;
- T. keďže článok 40 ods. 5 etiópskej ústavy zaručuje etiópskym chovateľom právo na bezplatné pozemky určené na chov hospodárskych zvierat a obrábanie právo na ochranu pred vysídlením z vlastného pozemku;
- U. keďže Etiópia podpísala Dohodu z Cotonou, ktorej článok 96 stanovuje, že dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd je významnou zložkou spolupráce medzi AKT a EÚ;
- V. keďže Etiópia zažíva najhoršie suchá v posledných desaťročiach, čo vedie k zvýšenej potravinovej neistote, mimoriadnej vyčudnutosti a neobvyklému úhynu hospodárskych zvierat; keďže v krajine je v dôsledku povodní, násilných konfliktov kvôli obmedzeným zdrojom a sucha vysídlených takmer 560 000 ľudí; keďže etiópska vláda odhaduje, že 10,1 milióna osôb, z ktorých polovicu tvoria deti, potrebuje v dôsledku sucha núdzovú potravinovú pomoc;

Štvrtok 21. januára 2016

W. keďže Etiópia čelí stálemu prílivu migrantov a je hostiteľskou krajinou približne 700 000 utečencov, najmä z Južného Sudánu, Eritrey a Somálska; keďže EÚ a Etiópia podpísali 11. novembra 2015 spoločný program v oblasti migrácie a mobility (CAMM) s cieľom posilniť spoluprácu a dialóg medzi zmluvnými stranami v oblasti migrácie;

1. dôrazne odsudzuje nedávne použitie neprimeranej sily zo strany bezpečnostných síl v Oromii a vo všetkých etiópskych regiónoch, ako aj zvýšený počet prípadov porušovania ľudských práv; vyjadruje sústrasť rodinám obetí a nalieha vo vyzývaní na okamžité prepustenie všetkých osôb uväznených za uplatňovanie svojho práva na pokojné zhromažďovanie a slobodu prejavu;

2. pripomína etiópskej vláde jej záväzky v oblasti dodržiavania základných práv vrátane prístupu k spravodlivosti a práva na spravodlivý proces, ako sa ustanovuje v Africkej charte a iných medzinárodných a regionálnych nástrojoch v oblasti ľudských práv, ako aj v Dohode z Cotonou, a osobitne v jej článkoch 8 a 96;

3. požaduje dôveryhodné, transparentné a nezávislé vyšetrenie zabitia demonštrantov a ďalších prípadov údajného porušenia ľudských práv v súvislosti s protestným hnutím, a vyzýva vládu, aby spravodlivo stíhala zodpovedné osoby prostredníctvom príslušných jurisdikcií;

4. vyzýva vládu Etiópie, aby dodržiavala Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a Africkú chartu vrátane práva na pokojné zhromažďovanie, slobodu prejavu a združovania; nalieha na vládu, aby okamžite pozvala osobitného spravodajcu OSN pre právo na slobodu pokojného zhromažďovania a združovania a ďalších odborníkov OSN v oblasti ľudských práv na návštevu Etiópie, aby mohli informovať o situácii v krajine;

5. víta rozhodnutie vlády úplne zastaviť hlavný plán osobitnej zóny pre Addis Abebu a Oromiu; požaduje, aby sa okamžite začal inkluzívny a transparentný politický dialóg, na ktorom sa zúčastní vláda, opozičné strany, zástupcovia občianskej spoločnosti a miestni obyvatelia, aby sa predišlo ďalšiemu násiliu alebo radikalizácii obyvateľstva;

6. zdôrazňuje, že slobodné a nezávislé médiá sú základom toho, aby obyvateľstvo bolo informované, aktívne a aby sa angažovalo, a vyzýva etiópske orgány, aby zastavili obmedzovanie voľného toku informácií vrátane rušenia mediálneho vysielania a prenasledovania zástupcov médií, aby zaručili práva miestnej občianskej spoločnosti a médií a uľahčili v celej Etiópii prístup nezávislým novinárom a pozorovateľom v oblasti ľudských práv; berie na vedomie nedávne prepustenie blogerov skupiny Zone 9 a šiestich novinárov;

7. žiada etiópske orgány, aby prestali používať protiteroristické právne predpisy (vyhláška o boji proti terorizmu č. 652/2009) na potlačanie politickej opozície, disidentov, obhajcov ľudských práv, ďalšie subjekty občianskej spoločnosti a nezávislých novinárov; takisto vyzýva etiópsku vládu, aby preskúmala svoje protiteroristické právne predpisy s cieľom zabezpečiť ich súlad s medzinárodným právom a zásadami v oblasti ľudských práv;

8. odsudzuje neprimerané obmedzovanie práce v oblasti ľudských práv vyhláškou o charitatívnych organizáciách a združeniach, ktorá odopiera prístup týchto organizácií k základnému financovaniu, udeľuje agentúre pre charitatívne organizácie a združenia rozsiahle právomoci zasahovať do činnosti organizácií v oblasti ľudských práv a ohrozuje tiež obeť porušovania ľudských práv tým, že porušuje zásady dôvernosti informácií;

9. vyzýva etiópske orgány, aby zabránili akejkoľvek etnickej alebo náboženskej diskriminácii a aby podporili a prijali opatrenia v prospech mierového a konštruktívneho dialógu medzi všetkými komunitami;

10. víta akčný plán Etiópie v oblasti ľudských práv z roku 2013 a vyzýva na jeho urýchlené a úplné vykonávanie;

11. nalieha vo vyzývaní orgány, aby vykonali najmä odporúčanie pracovnej skupiny Rady OSN pre ľudské práva pre svojvoľné zadržávanie a okamžite prepustili britského občana a politického aktivistu Andargachewa Tsegeho;

Štvrtok 21. januára 2016

12. zdôrazňuje, že dodržiavanie ľudských práv a zásad právneho štátu je kľúčové pre politiky EÚ na podporu rozvoja v Etiópii a v celom Africkom rohu; upozorňuje Africkú úniu na politickú, hospodársku a sociálnu situáciu v Etiópii, ktorá je jej hostiteľskou krajinou;
 13. vyzýva EÚ ako najväčšieho darcu, aby účinne monitorovala programy a politiky s cieľom zabezpečiť, aby rozvojová pomoc EÚ neprispievala k porušovaniu ľudských práv v Etiópii, a to najmä prostredníctvom programov súvisiacich s vysídľovaním farmárov a chovateľov, a aby vypracovala stratégie na minimalizáciu akýchkoľvek negatívnych vplyvov v podobe vysídľovania v rámci rozvojových projektov financovaných EÚ; zdôrazňuje, že EÚ by mala prispôbovať svoje opatrenia finančnej podpory podľa výsledkov krajiny v oblasti ľudských práv a podľa toho, do akej miery etiópska vláda podporuje reformy smerujúce k demokratizácii;
 14. vyzýva vládu, aby zapojila miestne komunity do dialógu o vykonávaní akýchkoľvek rozsiahlych rozvojových projektov; vyjadruje znepokojenie nad vládnym programom núteného presídľovania;
 15. vyjadruje hlboké znepokojenie nad súčasnými ničivými klimatickými podmienkami v Etiópii, ktoré zhoršili humanitárnu situáciu v krajine; vyzýva EÚ, aby spolu so svojimi medzinárodnými partnermi zvýšila podporu určenú etiópskej vláde a obyvateľstvu; víta príspevok, ktorý nedávno ohlásila EÚ, a vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že tieto dodatočné finančné prostriedky sa čo najskôr poskytnú;
 16. pripomína, že Etiópia je významnou destináciou, tranzitnou a východiskovou krajinou migrantov a žiadateľov o azyl a že hostí najvyšší počet utečencov v Afrike; preto berie na vedomie prijatie spoločného programu v oblasti migrácie a mobility medzi EÚ a Etiópiou, ktorý sa zaoberá otázkami utečencov, kontroly hraníc a boja proti obchodovaniu s ľuďmi; vyzýva tiež Komisiu, aby pozorne monitorovala všetky projekty, ktoré boli nedávno iniciované v rámci Trustového fondu EÚ pre Afriku;
 17. je hlboko znepokojený, vzhľadom na krízu a nestabilitu v regióne, hospodárskou a sociálnou situáciou obyvateľstva krajiny, najmä žien a menších, utečencov a vysídlených osôb, ktorých počet sa neustále zvyšuje; opätovne vyjadruje podporu všetkým humanitárnym organizáciám pôsobiacim v teréne a v susedných hostiteľských krajinách; podporuje výzvy medzinárodného spoločenstva a humanitárnych organizácií na zintenzívnenie pomoci pre utečencov a vysídlené osoby;
 18. zdôrazňuje, že sú potrebné rozsiahle plány verejných investícií, najmä v oblasti vzdelávania a zdravotnej starostlivosti, ak sa majú dosiahnuť ciele trvalo udržateľného rozvoja; vyzýva etiópske orgány, aby prijali skutočný záväzok dosiahnuť tieto ciele;
 19. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vláde a parlamentu Etiópie, Komisii, Rade, podpredsedníčke Komisie/vysokoj predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade ministrov AKT – EÚ, inštitúciám Africkej únie, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a Panafrickému parlamentu.
-